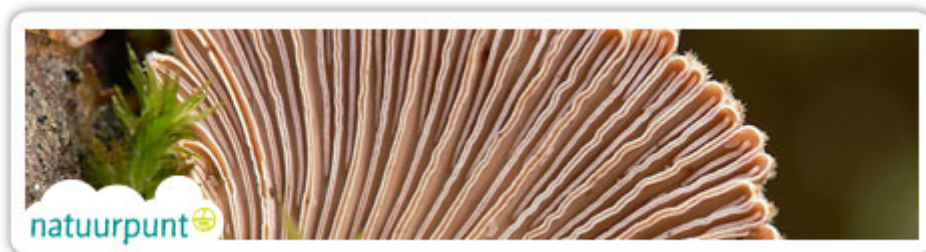

Van: Natuurpunt <no.reply@natuurpuntwebsite.be>
Verzonden: maandag 13 mei 2013 21:42
Aan: Veerle Solia
Onderwerp: Paddenstoelen.flits

Paddenstoelen.flits

mei - juni 2013

- Paddenstoel van de maand: Harde voorjaarssatijnzwam
- Het leven van paddenstoelen en schimmels
- Hoe zit het met de voorjaarspaddenstoelen?
- Waarom niet alle paddenstoelen overal groeien
- Over het hoofd gezien

Paddenstoel van de maand: Harde voorjaarssatijnzwam

De Harde voorjaarssatijnzwam (*Entoloma clypeatum*, Luc Verhelst) vind je enkel in het voorjaar. De soort verschijnt vanaf april, maar het merendeel van de waarnemingen gebeurt in mei. Belangrijk om te weten is dat deze satijnzwam steeds te vinden is in de nabijheid van bomen en struiken uit de familie van de Roosachtigen. De relatie

tussen zwam en plant is echter nog niet helemaal uitgeklaard: het is niet duidelijk of het om een samenwerking (symbiose) gaat of dat de zwam éénzijdig profiteert (en dus parasiet is).

Satijnzwammen kan je herkennen aan hun roze sporen. De Harde satijnzwam behoort tot de groep van de forsere satijnzwammen, met een hoeddiameter van 3 tot 10 cm. De steel is vrij stevig, glimmend wit met een grijze tint en kan tot 15mm dik en 5 cm lang zijn. Omdat in tuinen vaak fruitbomen groeien wordt deze paddenstoel af en toe uit tuinen gemeld. De Harde voorjaarssatijnzwam is zeker niet algemeen.

Een zeldzamere voorjaarssatijnzwam die ook samenleeft met een plantenpartner is de [Sleedoornsatijnzwam](#), die enkel te vinden is bij Sleedoorn en oranjeverkleurend vlees heeft.

Nog zeldzamer zijn [Zilverige satijnzwam](#) en [Slanke voorjaarssatijnzwam](#), die steeds bij Iep worden gevonden.

Wanneer je één van de voorjaarssatijnzwammen vindt, voer deze dan in op [waarnemingen.be](#) en vergeet zeker niet te vermelden bij welke waardplant ze groeien.

Het leven van paddenstoelen en schimmels

Onlangs verscheen een prachtig paddenstoelenuitgave van KNNV. Het is voor de verandering niet de zoveelste determinatiegids, maar een boek met meer dan 800 grote, mooie foto's. De vertaling van het Deense werk van J.H. Petersen is een aangenaam boek om te doorbladeren, te genieten en te beseffen hoe magnifiek het zwammenrijk wel is. Je krijgt ook hier en daar wat bondige uitleg, om je basiskennis over zwammen en schimmels nog eens op te frissen. Je

leest meer over de inhoud van dit prachtige boek in dit [Nederlands natuurbericht](#). In onze [natuur.winkel](#) in Mechelen kan je het boek alvast inkijken en aankopen.

Hoe zit het met de voorjaarspaddenstoelen?

Doordat de lente met vertraging arriveerde, lieten [de eerste voorjaarspaddenstoelen](#) op zich wachten, om eind april bij het aanvangen van de lente te verschijnen. Ondertussen is het alweer even droog gebleven, wat ook niet goed is voor paddenstoelen. Het was tot nu toe nog geen goed seizoen voor de typische voorjaarssoorten. Gelukkig is het nu beginnen regenen en zijn onze verwachtingen hooggespannen. Voorlopig geven de statistieken van [waarnemingen.be](#) geven aan dat het dit jaar wat minder was voor de voorjaarspaddenstoelen. Voor de **Gewone morielje** (foto rechts, Hans Vansteenbrugge) ligt de piek in april, dus de kans is klein dat er nog veel morieljes gaan verschijnen. Vorig jaar werden er in het natte voorjaar

maar liefst 4 keer meer Gewone morieljes gezien. Ook [Kapjesmorielje](#), [Kegelmorielje](#) en [Grote aderbekerswam](#) volgen deze trend. [Voorjaarskluiwzwam](#) en [Anemonenbekerswam](#) werden even vaak gevonden als andere jaren, blijkbaar hebben die soorten minder last van droogte en koude. De [Voorjaarspronkridder](#) heeft zijn piek pas in mei, dus daar kunnen we voorlopig nog geen balans voor opmaken.

Waarom niet alle paddenstoelen overal groeien

Meerdere antwoorden op deze vraag krijg je in het artikel met deze titel dat recent in Natuur.focus verscheen en je [hier kan nalezen](#). Om te beginnen komen de verschillende verspreidingsstrategieën aan bod. De meeste paddenstoelen bezitten de mogelijkheid om zich over lange afstanden te verspreiden en het aantal sporen is meestal gigantisch. Vandaar dat algemeen aangenomen wordt dat habitatfragmentatie voor fungi geen enkel probleem is: paddenstoelensporen geraken overal, het milieu selecteert wat er groeit. Toch blijkt uit experimenten dat kolonisatie, zelfs op korte

afstand, vaak moeilijk verloopt. Verschillende onderzoeken geven aan dat er andere factoren een rol spelen: prioriteitseffecten (wie eerst komt heeft plaats), competitie tussen soorten en predatie van zwamvlokken door bodemdierpjes.

Over het hoofd gezien

Kleine bruine paddenstoelen worden wel eens over het hoofd gezien, vooral ook wanneer ze er niet als een klassieke paddenstoel uit zien. Zo wordt [Corynespora olivacea](#) vaak gemeld, maar steeds door dezelfde waarnemers. Slechts enkelen herkennen deze soort en gaan er gericht naar op zoek. Deze kleine (0,5 - 4mm), zwartbruine, behaarde bolletjes zijn nochtans heel het jaar door in kolonie te vinden op dode takken van Linde. Om de haartjes op dit bolletje te kunnen zien heb je [een loep](#) nodig. Deze haartjes, met op het uiteinde een bolvormige verdikking 5 tot 14 verschillende tussenschotten (enkel te zien onder de microscoop), zijn in feite vegetatieve sporen die zich afsnoeren van het vruchtlichaam. Voorlopig kreeg deze zakjeszwam (Ascomyceet) nog geen Nederlandse naam. De eer om een naam te mogen geven, gaat doorgaans naar degene die hem het eerste vond in Vlaanderen of Nederland. Blijkbaar vond de ontdekker van deze soort op ons grondgebied het niet nodig om zo'n prul waar niemand naar kijkt een

naam te geven. Wie vindt *Corynespora olivacea* en wie geeft dit kleine zwammetje een naam?

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen ? Klik dan [hier](#).
Heb je opmerkingen of vragen? Mail dan naar
roosmarijn.steeman@natuurpunt.be.